

CHRONOLOGIE

VAN DE WERKEN VAN

EELTJE HALBERTSMA.

DOOR

J. B. SCHEPERS.

CHRONOLOGIE

VAN DE WERKEN VAN

EELTJE HALBERTSMA.

Voor zoover mij bekend is heeft tot nog toe niemand een volledige chronologie van de gedichten en prozastukken van onzen dichter gegeven. Wel is er, bij zijn dood, in de uitgave van een nagelaten werk, de Jonkerboer, door den heer W. Eekhoff een chronologische volgorde van de verschillende uitgaven gegeven met aanwijzing van de plaats waar de overige verzen voorkwamen, voorzoover ze niet in de Rimen ind. Teltsjes waren opgenomen. Maar de dateering van zijn werk is pas mogelijk na de studie van den bundel brieven onder den titel „Brieven van Dr. E. Halbertsma” verzameld door zijn broer Joost. Deze bundel, nu in handen van den heer Tj. H. Halbertsma te Grouw ¹⁾, heb ik mogen bestudeeren en zoo is het mijn plicht geweest om daarvan gebruik te maken tot het samenstellen van deze chronologie. Bovendien heb ik natuurlijk gebruik gemaakt van de R. ind T., waarin veel data voorkomen; van de afzonderlijke uitgaven en de handschriften ter Prov. Bibl. van Friesland aanwezig en mij welwillend ter studie afgestaan en ten slotte nog van een bundel handschriften in het bezit van Dr. E. Halbertsma, Officier van

¹⁾ Sedert overgegaan in die van Dr. E. Halbertsma, Den Haag.

Gezondheid in Den Haag mij gaarne gegund om mijn werk te completeeren.

Of er geen leemten in zijn? Stellig, er staan te veel vraagteekens nog in. Of er niet nog meer werken zijn? Ik zou zeggen: ik hoop het, want door ieder nieuw gevonden en mij onbekend vers of prozastuk wordt mijn kennis van onzen dichter des te grooter.¹⁾

1821. (19 Dec.)²⁾ 1. De ijver der Domenijspelers. (Proza(?) Holl. (?) Op een societeitsfeest te Grouw voorgedragen. Niet gedrukt of geschreven bewaard.

1822. (vóór 2 April, vermoedelijk.)³⁾ 2. De Boalswerter merke fen Hoatse mei syn Wobbel⁴⁾. (Gedicht). R. ind T.³ 1.

(2 April). 3. Widzesang (Gedicht). R. ind. T.³ 2.

(26 Nov., vermoedelijk)⁵⁾ 4. Jonker Piet ind Sibbel. (Gedicht). R. ind T.³ 3.

¹⁾ Misschien zou deze Chronologie vollediger geweest zijn, als ik nog drie andere bundels brieven van de familie Halbertsma had mogen inzien, in hoofdzak brieven van Eeltjes broer Tjalling.

²⁾ Cursief zijn de datums van de brieven, waarin de genoemde stukken vermeld worden; gewoon gedrukt die van de werken zelf.

³⁾ „Dat u mijn liedje wel bevalt stroelt mij minder als het genoeg van u als een echt Frisiomaan er een plaizier mede te doen. *Hier te Grouw hoort men bijkans niets anders zingen zooals ook op de Joure en andere plaatsen*”. (Ik cursiveer). Brief van 2 April. Zie verder noot 5.

⁴⁾ Ik neem bij de Friesche werken voor het gemak van den lezer de spelling van de laatste uitg. van de Rimen ind Teltsjes, Dinter 1888. Voor zoover ze daar echter niet in staan, die van de eerste uitgave of het handschrift. De nieuwste druk met veranderde spelling bezit ik niet.

⁵⁾ „Het inleggende liedje zal u misschien bevallen, Tadema heeft hetzelfde om er muzijk op te zetten; wanneer 't niet gelukt, dan zal ik er zelve mee te werk, want het moet *charakteristiek* (ik cursiveer) zijn en anders geen muzijk.” Al staan de namen van de liedjes No. 2 en 4 niet genoemd, ik heb de volgorde van de uitgave behouden ook om het gecursiveerde in noot 3, want de *Boalswerter merke* is populairder dan *Jonker Piet ind Sibbel* en de wijze van het laatste is werkelijk „charakteristiek” voor dat vers. Zie ook noot 3.

- (vóór Dec.) 5. Deagrawerssankje. (Gedicht.) R. ind T.³ 4.
 6. Uwt-fen-huws by de Boer. De moarntiid. (Proza). R. ind. T.³ 4.
 7. It famke. (Gedicht). R. ind T.³ 5.
 8. It libbensein (Gedicht)¹⁾. R. ind T.³ 6.

In Dec. verschenen de laatste 6 gedichten en het prozastuk, vereenigd met spreuken, anekdoten en voorrede van Ds. J. H. Halbertsma, onder den titel van: De Lape-koer fen Gabe Skroar, Dimter 16°. Bij de volgende drukken (uitg. 1829 en '34) zijn de spreuken enz. van Joost weg-gelaten, behalve een deel van de voorrede. In de eerste en dus ook de volgende drukken van de R. ind T. (1871, 1881, 1888 en 1895) zijn ze weer opgenomen, maar de voorrede ook hier gedeeltelijk. R. en T.³ 1—8.

1823. (1 Jan.) 9. Nyjierswinsk oan ien âld-boargemaster (Gedicht).

Zie Eolus, Grewa fen storm in onwaer, syn antwird oan Doctor J. H. Halbertsma, mei oar grjinmank, p. 83 (1837) R. ind T.³ p. 191. Met bijschrift van Joost als *Docter Eeltsjes letterke* p. 227.

(26 Jan.)²⁾, 20 Maart 23³⁾; 21 Febr. 1827⁴⁾ 10. De reis nei de jichtmasters. (Proza). R. ind T.³ p. 9.

(*Vroeg in 't voorjaar*).⁵⁾ In Friesche simmerdei. (Gedicht). Hdschr. geplakt in de 3e ed. van de Lapekoer (ex. Prov. Bibl. te Leeuwarden). Wat veranderd

¹⁾ No. 5, 6, 7 en 8 kunnen natuurlijk ook veel ouder zijn.

²⁾ Het plan wordt vermeld.

³⁾ Het stuk is bijna klaar. De schrijver vertelt er uit aan zijn vrouw.

⁴⁾ Het stuk ligt klaar en vermoedelijk al heel lang.

⁵⁾ Het ijs ligt nog in 't water rondom Grouw.

- en met ander slot¹⁾ gedrukt als
11. Geales sljipke. R. ind. T.³ p. 18.
 (11 Juni.) 12. Uwz Gysbertomme. (Gedicht). Hulde
 aan Gysbert Japiks. I p. 52 (ed. 1824).
 (3 Nov.)²⁾ 13. It marke. (Gedicht). R. ind T.³ p. 21.
 1824. (± 18 Nov.)³⁾ 14. Oan Ljouwe do er troch it dom
 fearnsjier kaem. (Gedicht). R. ind T.³ p. 19.
 1828. (kort voor 26 Oct.)⁴⁾ 15. Nije widzesang. (Gedicht).
 R. en T.³ p. 18.
 1829. (29 Jan.) 16. Scipperssankje. (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 102.
 (12 Juli.) 17. De scearwinkel fen Joutebaes⁵⁾.
 Het idee en begin er van is van Eeltje.
 Latere voortzetting van Joost en Tjalling.
 Deventer 1841. 12°. Van Eeltje zijn
 R. ind T.³ p. XXIII—p. XXV. Wopke
 De divel, Joute⁵⁾.

Niet nader te dateeren :

18. De omkearde Widzesang. (Ge-
 dicht). R. ind T.³ p. 17.
 19. Nimmen libbet fen 'e oerfloed.
 (Gedicht). R. ind T.³ p. 19.
 20. Ald Janom. (Gedicht) R. ind T.³ p. 21.
 21. It tsjerkhoaf by jontiid oaf it graef
 fen Lokke. (Gedicht). R. ind T.³ p. 22.
 22. De rottelwacht (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 24.
 23. De âlde Friezen. (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 61.

¹⁾ Vgl. Sljucht ind Rjucht 162 vlg. en 177, jrg. 1897.

²⁾ In een brief worden twee coupletten neergeschreven.

³⁾ Lieuwe was geboren 18 Aug. Do domme 3 maanden waren dus 18 Nov. om.

⁴⁾ In den brief van dien datum staat „onlangs”... „kreog ik den inval om hâar (— een kleine, maar niet *zijn eigen* Anna was het —) een widzesang te maken op de wijze van du, du.

⁵⁾ Zie hierover ook noot G. C(olmjon) R. ind T.³ p. XXIII.

Het voorgaande, behalve 1, 9, 12 en 17 verscheen met werk van Joost samen in 1829 als de Lapekoer fen Gabe Skroor te Deventer. 12°. Met omgevallen korf en geopende schaar als titelvignet.

- 1829.¹⁾ 24. Forteltsjes fen Master Ale Byfoet. (Proza). R. ind T.³ p. 63.
 25. It Maerteblonke. (Gedicht). R. ind T.³ p. 65.
 1830. 26. Trochit rinket.²⁾ (Proza). R. ind T.³ p. 66.
 1831. (20 Jan.) 27. It hlograef.³⁾ (Gedicht). R. ind T.³ p. 93.
 (begin Febr.) 28. De âld kies fen Pibomme. (Proza). R. ind T.³ p. 89.
 9 Mei. 29. Oan ien berntsje yn de oare wrâld. (Gedicht). R. ind T.³ p. 102.
 30⁴⁾. Foeke Schutter in hospes Tryn. (Proza en gedicht).
 31⁵⁾. De Frysce Tsjirlen. (Gedicht). R. ind T.³ p. 68.
 1832. 32. Ybel ind Jelke, oaf de boask op it iis.⁶⁾ (Gedicht). R. ind T.³ p. 373.
 (27 Muart) 33. De kluensconk fen uws âld domenij. (Proza). R. ind T.³ p. 95.
 (kort vóór 19 Oct.) 34. It blomke Think oan my. (Gedicht). R. ind T.³ p. 53.
 1833. Febr. 35. Het rietmuschje. (Gedicht). Holl. R. ind T.³ p. 56.

¹⁾ Of vroeger. In een brief van 24 Juni 1830 wordt vermeld, dat ze in het Jierboekje (n.l. van '29) gestaan hebben en in den smaak waren gevallen, evenals *It Maerteblonke* (dit Jierb. 1830). Misschien dus wel einde '28 te dateeren.

²⁾ Jierb. 1831.

³⁾ Onder den naam van „de Kristen hoon” in een brief vermeld.

⁴⁾ Is toen bij Suringar verschenen.

⁵⁾ Plaats ik hier, omdat het blijkbaar een krijgslied is tegen de Belgen.

⁶⁾ Uitg. bij den Jonkerboer 1858, na eerst in 1833 verschenen te zijn in het Friesch Jierboekjen.

36. De iere Maimoarne ind de Minsce.¹⁾
(Gedicht). R. ind T.³ p. 374.
- 25 Juni. 37. Request. (Gedicht). R. ind T.³ p. 102.
- Sept. 38. It aldershuws. (Gedicht). R. ind
T.³ p. 103.

Niet te dateeren:

39. Oan de Swanneblommen. (Gedicht).
R. ind T.³ p. 67.
40. De Fryske hirdsiler. (Gedicht). R.
ind T.³ p. 89.

De nummers 24—40 vullen met het voorafgaande en nog al veel werk van Joost de tamelijk lijvige Lapekoer fen Gabe Skroar in 12° van 1834. No. 30, 32, 37 en 38 staan daarin echter niet. Wel daarentegen achteraan nog de muziek en woorden van *Fammeville*, een schuttersliedje en dus misschien ook van Eeltje. No. 37 en 38 komen alleen in enkele exemplaren voor.

- 1834? 41. Morgengebed voor Lieuwe.²⁾ (Proza). Holl.
1834. (21 Mei)³⁾ 42. De Noarcher ruen oan Gabe Scroar.
(Proza). R. ind T.³ p. 125.
- ? 43. Vriesland. (Gedicht). Holl. R. ind
T.³ p. 135.

No. 42 en 43 verschenen samen in 1836 in 12° te Deventer bij De Lange.

- 1835? 44. Een doctor aan een meisje dat hem
om het St. Nicolaas geplaagd had⁴⁾
(Gedicht). Holl.
- ? 45. De Treemter fen it Sint Anthoni-
Gasthuws. (Proza). R. ind T.³ p. 139.

¹⁾ Uitgeg. bij den Jonkerboer (1858) na eerst in het Friesch Jierboekjen (1834) verschenen te zijn.

²⁾ Staat in den bundel tusschen brieven van dat jaar in.

³⁾ Toen afgewerkt. Het eerst vermeld 31 Oct. 1833.

⁴⁾ Overijselsche Almanak 1836.

Dit verscheen in 1836 12° bij De Lange te Deventer.

- 1836 ? 46¹⁾ Oan myn frjeun Gerhard van der Meer.
(Gedicht). R. ind T.³ p. 187.
- ? 47. Grouster weagen. (Gedicht) R. ind T.³ p. 188.
- ? 48. Jountiids wémoed. (Gedicht) R. ind T.³ p. 388.
- ? 49. Grouster merke. (Gedicht) R. ind T.³ p. 190.
- ? 50. Letter fen in bankerottiersfeint oan syn
alders.²⁾ (Proza). R. ind T.³ p. 190.
- ? 51. Redevoering tot nut van het algemeen, daer
Piter Oxe yn stykjen bleau²⁾ (Proza) R. ind
T.³ p. 191.

No. 46—51 verschenen met Eolus syn antwird van
J. Halbertsma te Deventer, 12°, bij De Lange.

1836. 52. Het dorp Grouw. (Proza). Holl. Fr. Volks-
alm. 1837.

1836 ? 53. Rosa. (Gedicht). Holl. Overijselsche Volks-
almanak 1837.

1837. (8—24 Maart.) Bysitter Greida. Veranderd en
uitgegeven als

54. Gabe Scoor ind Bysitter Goarrelt³⁾
in Leed ind Wille 1854. (Proza).
R. ind T.³ p. 264.

(8 Juni). 55. Op it doctor wirden fen myn mieg
K. T. Halbertsma te Leiden, dizze
19 Juny fen it jier 1837. (Gedicht).
Achter in zijn dissertatie.

¹⁾ Ook met nog 2 andere verzen afzonderlijk gedrukt 4°; zonder jaartal.
„Op it bekleuwen fen de heagste docterlijke oeretreppen fen myn froun
Gerhard van der Meer”. Per abuis staat in R. ind T. (ook in de 4de
druk) *dichtertlycke*. Ik stel de volgende verzen alleen in dit jaar, omdat
ze in 1837 verschenen zijn.

²⁾ Zonder onderteekening. Misschien niet van Eeltje. Eckhoff (Jonker-
boer p. 25) vermeldt alleen de versjes als zijn werk.

³⁾ Voltoid vóór 1847, want in een Hdschr. volgt er op een *Grietmans-
eers*, dat in 1847 afzonderlijk cursief gedrukt verschenen is.

- (Sept.) 56. Yn de Grouwster weagerij¹⁾ (Gedicht en proza).
1838. (vóór 30 Mei).²⁾ 57. It feartflagjen. (Proza). R. ind T.³ p. 207.
- (7 Juli.) 58. De blaue scine. (Gedicht). R. ind T.³ p. 199.
- (17 Oct.) 59. De winter fen 1620³⁾ yn it wetterlân. (Gedicht). R. ind T.³ 195.
- (17 Oct.)? 60.⁴⁾ It swealtsje forjit. (Gedicht). R. ind T.³ p. 197.
- (17 Oct.)? 61⁴⁾ De Liekeblommen. (Gedicht). R. ind T.³ p. 198.
- 3 Dec. 62. Ald Greult-omme. (Gedicht). R. ind T.³ p. 201.
1839. (8 Juni.) 63. Murk fen Ipecolsgea. (Gedicht). R. ind T.³ p. 204.
- (4 Oct.) 64. It boike fen Seisbierum. (Gedicht). R. ind T.³ p. 221.

De nummers 57—64 verschenen te zamen als *Twigen uut ien âlde stamme* te Deventer 1840, groot 12°, met een paar aantekeningen van Joost en de Hollandsche vertaling van twee: *De Winter yn it Wetterlân* en *de Liekeblommen* en wel als: de Winter van 1620 in het Waterland en de

¹⁾ Afdrukje in 't bezit van Dr. E. H. met achteropschrift: R. Halbertsma weagt mei alle byspillen krekt 32¹/₂ Ned. Pönen.

Grouwster merk
1837.

H. EPEMA, *Weagmaster*.
S. DE VRIES, *Scriba*.

²⁾ Vermoedelijk al 8 Maart 1838, want dan wordt in een brief vermeld, waarom „de zwartgalligste mensch” zou moeten lachen, „een aaneenschakeling van anecdotes, die met het Dockummer stuk geen onaardig geheel nitmaakt.”

³⁾ Verkeerd staat er in de R. ind T. in alle edities 1624. Het stuk is op touw gezet onder indruk van den goeden winter van 1837—38. (Brief van 8 Maart 1838).

⁴⁾ Deze twee worden wel niet in dien brief van 18 Oct. vermeld, maar hooren zoo eng bij 't vorige, dat ik ze maar in 't zelfde jaar plaatste.

Lijkbloem (sic! voor de Leeksterbloem!) van v. L. (van Leeuwen) ¹⁾.

1840. (21 Jan.) 65. Friesch Winterlied ²⁾ (Gedicht). Holl. R. ind T.³ p. 405.
 (Dec.) 66. Nijjierswinsk for 1841.³⁾ (Gedicht). R. ind T.³ p. 375.
 1841. (Mei?) 67. Sémans klachte. (Proza). R. ind T.³ p. 242.
 (Mei.) 68. Sierd Anes klachte. (Gedicht). R. ind T.³ p. 242.
 (vóór 20 Juli.) 69. De foarname uwt-fen-huwzers yn Fryslan. (Proza met Gedicht). R. ind T.³ 579.

No. 69 is afzonderlijk verschenen in 1841. Leeuwarden, groot 8°.

- (Oct.) 70. Twa boeren ind de scie. (Gedicht). R. ind T.³ p. 244.
 (Oct.) 71. Oan Petrus dê er doctor waerd.⁴⁾ (Gedicht) R. ind T.³ p. 56.
 (Oct.) ⁵⁾ 72. It liet fen in earm man.⁵⁾ (Gedicht). R. ind T.³ p. 241.
 (Dec.) 73. Grouster Rottelwachts nijjierswinsk foar 1842.⁶⁾ Gedicht). R. ind T. p. 882.
 1842. (19 Febr.) 74. It pelsrjucht. (Gedicht). R. ind T.³ p. 249.
 (Sept.) 75. Ien wird mannich fen de Weachmasters.⁶⁾ (Proza). R. ind T.³ p. 383.

¹⁾ Zie uitg. Jonkerboer 1858 p. 26. Mededeeling van Eekhoff.

²⁾ Opgenomen als *Welkom aan den Winter* in de Jonkerboer R. ind T.³ p. 405.

³⁾ Uitg. met de Jonkerboer 1858.

⁴⁾ Achter in de dissertatie.

⁵⁾ Of 1847? Niet duidelijk in het Hd Schr. De uitgave is zonder jaartal. Uhland neifolge (onderschrift in het Hd Schr.).

⁶⁾ Uitg. bij den Jonkerboer 1858.

- 2 Nov. 76. Ien trien. (Gedicht). R. ind T.³ p. 238.
- 1843.¹⁾ (5 Maart) 77. Oanthinken oan Justus. (Gedicht).
R. ind T.³ p. 236.
- (5 Maart) 78. De wylde ruwter fen Doekum.
(Gedicht). R. ind T. p. 245.
- (Sept.) 79. De Grouster weachmasters oan de
merkegasten²⁾ (Proza). R. ind T.³ p. 383.
- (Herfst) 80. Oan Beslinge-state. (Gedicht). R. ind
T.³ p. 237.
1844. (11 Febr.) 81. Gabe-Scroar reis om ien wiif³⁾
(Proza). R. ind T.³ p. 287.
- (24 Febr.) 82. De boask troch de scoarstien. (Ge-
dicht). R. ind T.³ p. 250.
83. Foarlaezinge, dien bij ien oafrekke-
ning fen de „Letteroefeningen” ind
„de Boekzaal” yn ien lyts doarpke
after Ljouwert, yn it jier 1844.⁴⁾
(Proza). R. ind T.³ p. 253.
1845. (12 Maart)⁵⁾ 84. Leed ind wille. (Gedicht). R. ind
T.³ p. 234.

¹⁾ Zoo wordt het jaartal in den brief van 5 Maart aangegeven, maar het kòn wel verkeerd geschreven zijn voor 1844, want er wordt verder in gesproken van de London News van 1 Jan.—April 1843; doch ik geloof, dat dit 42 moet zijn en dat de dateerdag van den brief juist is. En wel om deze reden: in een anderen brief is de dateering stellig in de war. Daar staat boven 11 Febr. 1843 en er wordt in vermeld, dat de dichter „den vorigen herfst gezongen heeft bij den dood van Sytzama van Beslinge State. Deze is nu in den herfst van '43 gestorven; dus de dateering van dezen brief moet zijn 11 Febr. 1844. Nu, en hierin, in een brief van '44 dus, wordt verteld door den schrijver dat hij een mooier slot gemaakt heeft aan No. 78. Dit moet dus toen, Febr. '44, al geschreven zijn en het jaartal van den vorigen brief is dus wel juist, 5 Maart 1843.

²⁾ Uitg. bij de Jonkerboer 1858.

³⁾ Eig. veel vroeger, want Eeltje vraagt het van Joost terug, om er een mooi slot aan te maken.

⁴⁾ Onderaan staat 1846, zeker tijd van correctie en afwerken.

⁵⁾ Hd Schr. Prov. Bibl.

1846. (20 Sept.) ¹⁾ 85. Wettersang. (Gedicht).
 1847. (Juni) 86. De therp. (Gedicht). R. ind T.³ p. 243.
 87. Grietmansvers ²⁾ (Gedicht).
 1849. (2 Nov.) 88. Batthyany's dead ³⁾ (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 435.
 (24 Nov.) 89. De Langesleattemer man. (Gedicht)
 R. ind. T.³ p. 263.
 1851. (3 Jan.) 90. Sémansklachte. (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 263.
 91. Minne Jorrits reis nei it Kollumer
 oproer. (Proza). R. ind T.³ p. 423.
 No. 91 is in dit jaar afzonderlijk verschenen. Sneek,
 klein 8°.
 (23 Nov.) 92. Op Anna's dead ⁴⁾. (Gedicht). R.
 ind T.³ p. 235.
 1854. Juni. 93. De blide bernkes. (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 372.

Met deze te dateeren verzen en prozastukken van No. 67—93, behalve 69, 71, 73, 75, 79, 85, 87 en 91, komen in den bundel Leed ind Wille, Deventer, groot 12°, de volgende voor, die ik niet nader dateeren kan, dan vóór of in het jaar van verschijnen 1854.

94. Oáfscied. (Gedicht). R. ind T.³ p. 238.
 95. Twa berntsjes yn 't wâld. (Gedicht).
 R. ind T.³ p. 239.
 96. De lytse thoarnbeisiker. (Gedicht).
 R. ind T.³ p. 241.
 97. Bellis pratensis. (Gedicht). R. ind
 T.³ p. 243.

¹⁾ Hdschr. in een portefeuille van Dr. E. Halbertsma, kleinzoon van den dichter.

²⁾ Zie no. 54 en noot 3, blz. 343.

³⁾ Swanneblommen 1851.

⁴⁾ Zijn Anna stierf 23 Aug., maar 't Hdschr. geeft als dagteekening van het gedicht op 23 vembris.

98. Fransce turwen ind Oranjobitter. (Gedicht). R. ind T.³ p. 247.
99. De rimpene doctersgong. (Gedicht). R. ind T.³ p. 252.
100. De Sint-Petersboask. (Proza). R. ind T.³ p. 257.
101. Ien jounpraetke fen Gabe-Scroar. (Proza). R. ind T.³ p. 268.
102. Njunken-lytsen. (Gedicht). R. ind T.³ p. 272.
103. Gabe-Scroar ind de Studint. (Proza). R. ind T.³ p. 273.
104. Mostert nei de mjiltiid. (Proza). R. ind T.³ p. 295.
105. Mostert nei de mjiltiid. Taheakke. (Proza). R. ind T.³ p. 321.
106. Yn Drachten net bikend. (Gedicht). R. ind T.³ p. 370.
1855. (6 Febr.) 107. Jurjen mei de leppel ¹⁾. (Gedicht).
(27 Dec.) 108. Blomke op it graef fen Petrus. (Gedicht). R. ind T.³ p. 58.
1856. (28 Mei) 109. De Jonkerboer. (Proza met gedichten). R. ind T.³ p. 389.
- No. 109 verscheen in 1858 in 12°, bezorgd door W. Eekhoff na den dood van den dichter, Leeuwarden. Bevat bovendien een chronologie van de uitgaven van den dichter en zijn broer, met die van alle gedichten en prozastukken afzonderlijk.
1857. 110. De Quickborn. Platduetske rymkes yn it Friesk oerbrog, Leeuwarden 12°.
1858. ²⁾ 111. Sy dy de dierbre namme droeg.

¹⁾ Hdschr. bij Dr. E. H.

²⁾ Hdschr. bij Dr. E. H. Uit een brief van Hidde, den zoon van den dichter, blijkt dat hij dit fragment zoo in de tabaksdoos van zijn vader vond, toen die gestorven was. Wellicht was hij er dus kort voor zijn dood mee bezig.

- Fragmentarisch gedicht op den dood van zijn andere dochter Ruurdje, enkele maanden voor Anna overleden.
- ?¹⁾ 112. Teltsjes fen de wize mannen fen Ezonsted. (Proza).

Dan nog de volgende ongedateerde prozastukken en gedichten in Hd Schr., in bezit van Dr. E. H.

113. Oer swarte minschen. In forteltje fen Gabe Scroar. (Proza).
114. Foar de toanbank ind der after. (Proza).
115. Joukebier is swietbier. (Proza).
116. 'k Haw him²⁾ as jongling kend. (Gedicht).
117. It famke uut de frieamde. (Gedicht).
118. De yvigheid in de tjustersinnige minsche. (Gedicht).
119. Een kwart eeuw agter Botholm te leggen. (Gedicht). Holl.
120. Kalmuk de vrome koning van Edom. (Gedicht). Holl. Blijkbaar tegen koning Willem III gericht.

Verder heb ik nog voor mij liggen een boekje met 5 stukjes, *De Roeker* getiteld. Gesprekken of betoogen van satirieken aard: oer it Bankerotspyljen (3e druk, Leeuw. 1832); it paad nei de jilddobbe (2e druk, Leeuw. 1833); oer it reisgjen fen master (2e druk, Leeuw. 1832); it yvig credyt (Leeuw. 1833); it stimrjucht (Leeuw. 1833). Hieraan heeft Eeltje meegewerkt; voor hoeveel valt echter niet te zeggen.

¹⁾ Friske Hûsfricun 1858.

²⁾ Iemand van den Frieschen adel.

REGISTERS

A) volgens den inhoud van de Rimen en Teltsjes,

3e UITGAVE.

	N ^o .		N ^o .
De searwinkel fen Joutebaes, p. XXIII—p. XXV	17	De Frysce Tsjirlen	31
De Boalswerter merke fen Hoatse mei syn Wobbel	2	De Frysce hirdsiler	40
Widzesang	3	De âld kies fen Pibomme	28
Jonker Piet ind Sibbel	4	It holograef	27
Deagrawerssankje	5	De kluensconk fen uws âld domeny	33
Uwt-fen-huws by de boer	6	Oan in berntsje yn de oare wrâld	29
It famke	7	Scipperssankje	16
It libbensein	8	Request	37
De reis nei de jichtmasters	10	It Aldershuws	38
De omkearde widzesang	18	De Noarcher ruen oan Gabe Scroar	42
Nije widzesang	15	Vriesland	43
Geales slijpke	11	De Treemter fen it Sint Anthoni gasthuws	45
Oan Ljouwe do er troch it dom fearnsjier kaem	14	Oan myn frjeun Gerhard van der Meer	46
Nimmen libbet fen 'e oerfloed it marke	19	Grouster weagen	47
Ald Janom	20	Jountiids wêmoed	48
It tsjerkhoaf by jontiid oaf it graef fen Lokke	21	Grouster merke	49
De rottelwacht	22	Letter fen ien bankerottiersfeint oan syn alders?	50
It blomke Think oan my	34	Nyjerswinsk oan ien âld Bor- gemaster	9
Het rietmusehje	35	Redevoering tot Nut van het algemeen, daer Piter Oxe yn stykjen bleau?	51
Oan Petrus dâ er Doctor waerd Blomke op it graef fen Petrus	71	De winter fen 1624 yn it Wetterlân	59
De âlde Friezen	23	It swealtsje forjit	60
Forteltsjesfenmaster Ale Byfoet	24		
It Maertebloomke	25		
Troch it rinket	26		
Oan de Swanneblommen	39		

N ^o .		N ^o .
61	De Liekeblommen	Gabe Scroar ind bysitter
58	De blaue seine	Goarrelt 54
62	Ald Greultomme	Ien jounpraetke fen Gabe
63	Murk fen Ipecolsgea	Scroar 101
57	It feartflagjen	Njunken-lytsen 102
64	It boike fen Seisbierum	Gabe Scroar ind de Studint . 103
84	Leed ind wille	Gabe Seroars reis om ien wiif 81
92	Op Anna's dead	Mosterd nei de mjiltiid . . 104
77	Oanthinken oan Justus	Mosterd nei de mjiltiid.
80	Oan Beslinge-State	Taheakke 105
94	Oafscied	Yn Drachten net bikend . . 106
76	Ien trien	De blide bernkes 93
95	Twa bermtsjes yn 't wâld.	Ybel ind Jelke oaf de boask
72	It liet fen ien earm man	op it iis 32
96	De lytse thoarnbeisiker	De iere Maimoarne ind de
67	Sémans klachte	Minsce 36
68	Sierd Anes klacht	Nyjierswinsk foar 1841 . . 66
97	Bellis pratensis	De foarname twt-fen-huwzers
86	De therp	yn Fryslân 69
70	Twa boeren ind de scrie	Grouster Rottelwachts nyjiers-
78	De wylde ruwter fen Dockum	winsk foar 1842 73
98	France turwen ind Oranje-	Ien wird mannich fen de
74	bitter	Weachmasters 1842 75
82	It pelsrjucht	De Grouster weachmasters oan
99	De boask troch de scoarstien	de merke gasten 1843 . . 79
83	De rimpfen doctersgong	De Jonkerboer . . . . . 109 en 65
100	Foarlaezinge	Minne Jorrits reis nei it Kol-
90	De Sint-Pitersboask	lumer oproer 91
89	Sémansklachte	Batthyany's dead. 88
89	De Langesleattermer man	

Niet in de Rimen ind Teltsjes.

N ^o .		N ^o .
1	De ijver der Domenyspelers	DeQuickborn.Platduetskerym-
12	Uwz Gysbertomme	kes yn it Frysk oerbrogd . 110
30	Foeke Schutter ind Hospes	Teltsjes fen de wize mannen
41	Tryn	fen Ezonsted 112
44	Morgengebed voor Lieuwe	Wettersang 85
52	Een doctor aan een meisje dat	Kalmuk de vrome Koning van
53	hem om het Sint Nicolaas	Edom 120
44	geplaagd had	Jurjen mei de leppel 107
52	Het dorp Grouw	Een kwart eeuw agter Botholm
53	Rosa	te leggen 119
55	Op it doctor wurden fen myn	De yvigheid in de tjustersin-
55	mieg K. T. Halbertsma	nige minsche 118

	N ^o .		N ^o .
Sy dij de diebre namme droeg	111	Foar de toanbank in der after	114
Yn de Gronwster weagerij	56	Oer swarte minschen, in for-	
K' haw him as jongling kind	116	teltsje fen Gabe Seroar	113
It fanke uut de Frieamde	117	Grietmans vers	87
Joukebier is swiet bier	115		

B) Alfabetisch Register.

	N ^o .		N ^o .
Ald Greultomme	62	De Treemter fen it Sint-An-	
Ald Janom	20	thony-gasthuws	47
Batthyany's dead	88	De winter fen 1620 yn it	
Bellis pratensis	97	Wetterlân	59
Blomke op it graef fen Petrus	108	De wylde ruwter fen Doekum	78
Deagrawerssankje	5	De ijver der Domenyspelers	1
De alde Friezen	23	De yvigheid in de tjustersin-	
De ald kies fen Pibomme	28	nige minsche	118
De blaue scine	58	Een doctor aan een meisje dat	
De blide bernkes	93	hem om het Sint Nicolaas	
De boask troch de scoarstien	82	geplaagd had	44
De Boalswerter merke	2	Een kwart eeuw agter Botholm	
De foarname uwt-fen-huwzers		te leggen	119
yn Fryslân	69	Foar de toanbank in der after	114
De Frysce hirdsiler	40	Foarlaezinge	83
De Frysce Tsjirlen	31	Foeke Schutter ind hospes Tryn	30
De Grouster weachmasters oan		Forteltsjes fen master Ale	
de merke gasten 1848	79	Byfoet	24
De iere Maimoarne ind de		Fransce turwen ind Oranje-	
minsee	36	bitter	98
De Jonkerboer	109 en 65	Gabe Seroar ind bysitter	
De kluensconk fen uws ald		Goarrelt	54
domeny	33	Gabe Seroar ind de Studint	103
De Langesleattermer man	89	Gabe Seroars reis om ien wiif	81
De Liekeblommen	61	Geales slijpke	11
De lytse thoarnbeisiker	96	Grietmansvers	87
De Noarcher ruen	42	Grouster merke	49
De omkearde widzesang	18	Grouster rottelwachtsnyjiers-	
De Quickborn. Platduetske		winsk foar 1842	73
rymkes yn it Frysk oerbrog	110	Grouster weagen	48
De reis nei de jichtmasters	10	Het dorp Grouw	52
De rimpene Doctorsgang	99	Het rietmushje	35
De rottelwacht	22	Ien jounpraetke fen Gabe	
De scearwinkel fen Joute-Baes	17	Seroar	101
De Sint-Pitersboask	100	Ien trien	76
De therap	86		

	N ^o .		N ^o .
Ien wird mannich fen de weach-		Oan Beslinge-State	80
masters 1842	75	Oan de Swanneblommen . . .	39
It aldershuws	38	Oan ien berntsje yn de oare	
It blomke Think oan my . . .	34	wrald	29
It boike fen Seisbierum . . .	64	Oan Ljouwé do er troch it	
It famke	7	dom fearnsjier kaem, . . .	14
It famke uut de Frieamde . .	117	Oan myn frjeun Gerhard van	
It feartflagjen	57	der Meer	46
It holograef	27	Oan Petrus da er doctor waerd	71
It libbensein	8	Oanthinken oan Justus . . .	77
It liet fen ien earm man . . .	72	Oer swarte minschen. In for-	
It Maertebloomke	25	teltsje fen Gabe Scroar. . .	113
It marke	13	Op Anna's dead	92
It pelsrjucht	74	Op it doctor wirden fen myn	
It swealtsje-forjit	60	mieg K. T. Halbertsma . . .	55
It tsjerkhoaf by jontiid oaf it		Redevoering tot Nut van 't Al-	
graef fen Lokke	21	gemeen, daer Piter Oxe yn	
Jonker Piet ind Sibbel	4	stikjen bleau	51
Joukebier is swiet bier . . .	115	Request	37
Jountiids wémoed	48	Rosa	53
Jurjen mei de leppel	107	Scipperssankje	16
Kalmuk de vrome Koning van		Sémansklachte	90
Edom	120	Sémansklachte	67
K' haw him as jongling kind	116	Sierd Anes klachte	68
Leed ind Wille	84	Sy dij de dierbre namme droeg	111
Letter fen in bankerottiersfeint		Teltsjes fen de wize mannen	
oan syn alders	50	fen Ezonsted	112
Minne Jorrits reis nei it Kol-		Troch it rinket	26
lumer oproer	91	Twa berntsjes yn it wald . .	95
Morgengebed voor Lieuwe . .	41	Twa boeren ind de serie . . .	70
Mosterd nei de mjiltiid . . .	104	Uwz Gysbertomme	12
Mosterd nei de mjiltiid.		Uwt-fen-luws by de boer.	
Taheakke	105	De moarntiid	6
Murk fen Ipecolsga	63	Vriesland	43
Nimmen libbet fen 'e oerfloed .	19	Wettersang	85
Njunken-lytsen	102	Widzesang	3
Nije widzesang	15	Ybel ind Jelke oaf de boask	
Nyjierswinsk oan ien ald bor-		op it iis	32
gemaster	9	Yn de Grouwster weagerij . .	56
Nyjierswinsk foar 1841	66	Yn Drachten net bikend . .	106
Oafscied	94		

